

цінності, незамкнені двері квартири чи автомашини тощо). Ці особи викрадають предмети, що перебувають на виду (в основному невеликої кількості), і намагаються швидко залишити місце крадіжки» [5, с. 233].

Погоджуючись з наведеною класифікацією, вважаємо, що у зв'язку з соціально-економічною кризою у країні можна виділити групу осіб, які у зв'язку з важким матеріальним становищем, змушені здобувати собі засоби для проживання злочинним шляхом. Вони, як правило, раніше не засуджені, іноді вперше вчиняють крадіжки, мають нестійку антисуспільну направленість. Вони вчиняють крадіжки з магазинів частіше за все у відкритий спосіб з прилавків, коли магазини відчинені.

Список використаних джерел:

1. Жбанков В. А. Человек как носитель криминалистически значимой информации / В. А. Жбанков. – М. : Ассоциация «Профессиональное образование», 1993. – 36 с.
2. Криминология :учеб.[для ВУЗов];под общ. ред. А.И. Долговой. – М.: Изд-во «Норма (Издательская группа Норма – Инфра. М), 2000. – 692 с.
3. Селиванов Н. А. Советская криминалистика: система понятий / Н.А. Селиванов. – М. : Юр. лит., 1982. – 154 с.
4. Еникеев М.И. Юридическая психология / М.И. Еникеев. – М. : Норма, 2008. – 256 с.
5. Керівництво з розслідування злочинів : науково-практичний посібник / [В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.] ; за ред. В. Ю. Шепітька. – Х. : Одісей, 2010. – 960 с.

Сіроух Ірина Володимирівна,
здобувач кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБІВ СТВОРЕННЯ АБО УТРИМАННЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ МІСЦЬ РОЗПУСТИ І ЗВІДНИЦТВА

При розслідуванні злочинів важливе місце займає дослідження способів їх вчинення. Спосіб злочину – це система дій під час підготовки, вчинення та приховування злочину, детермінованих умовами зовнішнього середовища та психофізичними властивостями особи, що можуть бути пов'язані з вибором використання відповідних знарядь або засобів та умов [1, с. 12]. На думку Ю.В. Гавриліна, способу злочину притаманні індивідуальна визначеність, відносна стійкість та відображення в навколишньому середовищі у вигляді слідів. Це дозволяє ідентифікувати злочинця за ознаками способу вчинення злочину [2, с. 28]. Адже способи як окремі прояви, як зазначає С.М. Зав'ялов, зараз значно видозмінюються не тільки у зв'язку з появою нових видів

злочинів, але й у рамках традиційних діянь внаслідок значної зміни можливостей і умов злочинної діяльності [3, с. 151].

За даною категорією справ, здебільшого злочинцями застосовувалися заходи щодо підготовки до злочину, зокрема: планування злочину – 94 %; пошук приміщення чи іншого місця для розпусти – 62 %; добір осіб, які згодні за винагороду надавати інтимні послуги – 98 %; добір співучасників злочину – 69 %; облаштування приміщення чи іншого місця для розпусти – 54 %; пошук клієнтів – 37 %; розподіл ролей між співучасниками – 64 %. Зазначені способи можуть бути наявні як окремо, так і в сукупності в певному кримінальному правопорушенні.

Згідно КК України об'єктивна сторона досліджуваного кримінального правопорушення полягає у: створенні місць розпусти; їх утриманні; звідництві для розпусти.

Створення і утримання місць розпусти у теорії кримінального права, як доречно наголошує А.А. Небитов, визначено таким чином, що відсутні чіткі критерії відмежування одного діяння від іншого. Тому, створення місця – це будь-які дії, що призвели до його виникнення. Водночас утримання місця є більш небезпечним, оскільки пов'язане з тривалим його функціонуванням. Відтак, утримання місця пропонуємо визначити як забезпечення можливості одній чи декільком особам відвідати його два і більше разів. Тобто, з моменту другого використання одного й того самого місця відвідувачами протиправні дії слід кваліфікувати як утримання місць розпусти [4, с. 96].

Узагальнення кримінальних проваджень дозволило визначити основні способи учинення вказаних злочинів злочинними групами, зокрема: утворення місця для надання інтимних послуг – 23 %; утримання місця для розпусти і звідництва – 86 %; координація діяльністю із надання інтимних послуг та звідництва – 34 %; схиляння осіб до надання інтимних послуг (шантаж, компрометація, використання службової залежності, грошова винагорода) – 49 %; створення умов для ефективного функціонування місця для розпусти з метою отримання значних прибутків – 46 %; знайомство і організація зустрічей для надання інтимних послуг – 37 %.

У той же час, слід зазначити, що під утриманням місць розпусти, наприклад, Ю.В. Баулін розуміє наступні дії: пошук клієнтів; оплата оренди приміщень, транспортних витрат; підтримання об'єкта в стані придатності для використання як місця розпусти (оплата комунальних послуг, охорона) [5, с. 855]. Зі свого боку І.С. Аліхаджиева до зазначеного діяння зараховує надання послуг фахівців (косметолога, перукаря тощо) для забезпечення власної зовнішньої привабливості осіб, які надають послуги сексуального характеру в зазначених вище місцях [6, с. 123].

Спосіб приховування злочину також потребує відповідної уваги. За даними вивчення справ, виявлено наступні способи приховування досліджуваної категорії злочинів: маскування цільового призначення приміщення чи іншого місця для розпусти – 94 %; давання неправдивих

свідчень у разі викриття, у тому числі висунення алібі – 78 %; вплив на сумлінних учасників процесу – 42 %; надання інтимних послуг лише «постійним» клієнтам – 27 %; використання корумпованих зв'язків в органах влади й управління – 7 %.

Отже, найбільш типовими способами створення або утримання місць розпусти і звідництва будуть наступні: утворення місця для надання інтимних послуг; створення умов для ефективного функціонування місця для розпусти з метою отримання значних прибутків; схиляння осіб до надання інтимних послуг (шантаж, компрометація, використання службової залежності, грошова винагорода); координація діяльністю із надання інтимних послуг та звідництвом; знайомство і організація зустрічей для надання інтимних послуг; утримання місця для розпусти і звідництва. Способи підготовки та приховування є важливими складовими способу вчинення цього кримінального правопорушення. Адже, зважаючи на його латентність, їх дослідження дає нові можливості для розслідування.

Список використаних джерел:

1. Зуйков Г. Г. Криминологическое учение о способе совершения преступления : автореф. дисс. д-ра юрид. наук / Г. Г. Зуйков. – М. – 1970. – 41 с.
2. Гаврилин Ю. В. Расследование преступлений против личности и собственности : учебное пособие / Ю. В. Гаврилин. – М.: «Ось-89», 2006. – 384 с.
3. Завьялов С. М. Новые элементы и характеристики способа совершения преступлений / С. М. Завьялов // Матеріали конференції: Актуальні проблеми криміналістики. – Донецьк. – 2001. – С. 151-153.
4. Небитов А. А. Кримінальна відповідальність за створення або утримання місць розпусти і звідництво: актуальні проблеми теорії та практики / А. А. Небитов // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – № 1. – 2014. – С. 95-98.
5. Кримінальний кодекс України : Науково-практичний коментар / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – [вид. 4-те, доповн.]. – Х. : Одиссей, 2008. – 1208 с.
6. Алихаджиева И. С. О совершенствовании практики применения составов преступлений о проституции / И. С. Алихаджиева // Современное право. – 2009. – № 5. – С. 122-126.

Усольцев
Сергій Олександрович,
аспірант Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ОБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ЗБРОЇ

Об'єкт злочину є одним із обов'язкових елементів складу злочину. Об'єкт злочину має визначальне теоретичне, практичне і пізнавальне значення для оцінки суспільної і юридичної сутності злочину, тяжкості